

MEMO

Onderwerp:
Quickscan natuurwetgeving
bestemmingsplanherziening Avantis

Maastricht,
29 februari 2012

Projectnummer:
B02043.000157.0100

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Van:
M.W. Klasberg

Opgesteld door:
M.W. Klasberg

Afdeling:
Divisie M&R Maastricht

Ons kenmerk:
076316215:0.1

Aan:
Dhr. R. Seijben (Avantis GOB NV)
Dhr. Ch. Vandewall (Vandewall Planologisch
Advies)

Kopieën aan:
Dhr. E. Schouwenberg (ARCADIS)
Dhr. M. Stevens (ARCADIS)

Inleiding

ARCADIS heeft opdracht gekregen voor het uitvoeren van een Quickscan natuurwetgeving voor de Bestemmingsplanherziening Avantis. Het gaat daarbij om de ontwikkelingen op het Nederlandse deel van het grensoverschrijdende bedrijvenpark Avantis. Het oriënterend veldonderzoek is uitgevoerd op 22 augustus 2011. Daarnaast is de beschikbare informatie met betrekking tot het gebied bestudeerd. In deze notitie wordt beknopt inzicht gegeven in de mogelijke risico's en aandachtspunten vanuit de natuurwetgeving, voor zover deze betrekking hebben op de voorgenomen bestemmingsplanherziening.

Het doel van het onderzoek is om vast te stellen of de beperkte bestemmingsplanherziening mogelijk is binnen de indertijd verleende ontheffing voor de Flora- en faunawet en bijbehorende natuurcompensatie. Daarbij dient rekening te worden gehouden dat het bedrijventerrein slechts voor een beperkt deel is uitgegeven en nog een groen karakter heeft met bijbehorende natuurwaarden. Het noordelijk deel is nog in agrarisch gebruik.

Rechtstreekse aantasting van natuurgebieden (Ecologische Hoofdstructuur en/of Natura 2000 gebieden) is niet aan de orde. Aangezien de betreffende bestemmingsplanwijziging niet zal leiden tot wijziging van de automobilititeit ten opzichte van de huidige situatie en autonome ontwikkeling, is geen sprake van toename van de stikstofdepositie. Daarmee kunnen effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van externe werking ook worden uitgesloten.

Inhoud notitie

Achtereenvolgens worden in deze notitie de volgende zaken beknopt in beeld gebracht:

- Beschrijving van de bestemmingsplanherziening op het Nederlandse deel van Avantis, voor zover relevant voor de aanwezig natuurwaarden (Flora- en faunawet).
- Inschatting of binnen het plangebied beschermde planten en/of diersoorten te verwachten zijn en de eventuele functie en belang van het plangebied voor deze soorten. Daarbij is onder meer gebruik gemaakt van een oriënterend veldbezoek. Tevens wordt daarbij vastgesteld of meer soortgegevens nodig zijn (inventarisaties).
- Bepalen of de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen een negatief effect kan hebben op beschermde natuurwaarden en daarmee tot eventuele overtreding van de Flora- en faunawet. Zie bijlage 1 voor de uiteenzetting van het wettelijk kader.
- Bepalen van de geldigheid van de reeds verleende ontheffing voor Flora- en faunawet en de daaruit voortvloeiende compensatieverplichtingen in het licht van de voorgenomen bestemmingsplanherziening. Eventuele noodzaak voor het uitvoeren van aanvullend natuuronderzoek en het doorlopen van wettelijke procedures in het kader van Flora- en faunawet.

Bestemmingsplanherziening Avantis

De bestemmingsplanherziening van het Nederlandse deel van het bedrijventerrein Avantis is zeer beperkt. Voor natuurwaarden is een wijziging relevant. De drie oost-west geprojecteerde landschappelijke groenverbindingen worden namelijk vervangen door twee meer robuuste groenverbindingen. Om te garanderen dat migratie van dieren mogelijk is, wordt er van uitgegaan dat de infrastructuur die wordt gekruist passeerbaar wordt gemaakt door middel van faunapassages.

Zoals in de inleiding aangegeven is het huidige bedrijventerrein slechts gedeeltelijk uitgegeven. Het meest noordelijke deel is nog in agrarisch gebruik, zowel het Nederlandse als Duitse deel van het bedrijventerrein. Los van de aanleg van een zandcunet en groene regenwaterbuffers hebben hier geen ruimtelijke ingrepen plaatsgevonden. Het zuidelijke deel is al wel aangelegd conform het bestemmingsplan. Het gaat daarbij om weginfrastructuur, bloemrijke graslanden en enkele bosschages.

(Mogelijke) aanwezigheid van beschermde planten en dieren

Tijdens het oriënterend veldbezoek op 22 augustus 2011 heeft ARCADIS de geschiktheid van het plangebied op de mogelijke aanwezigheid van beschermde natuurwaarden onderzocht. Daarbij zijn de volgende zaken geconstateerd.

Broedvogels

Afgezien van het bos langs de N281 ontbreken in het Nederlandse deel van Avantis landschappelijke structuren en gebouwen voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Het betreffende bos is geschikt als broedlocatie van de Buizerd. Tijdens het oriënterende veldbezoek is deze soort in het gebied waargenomen. Een nest is echter niet geconstateerd. Dit vraagt om nader veldonderzoek.

Naast broedvogels met jaarrond beschermde nesten – die een extra beschermingsstatus hebben binnen de Flora- en faunawet – komen binnen het bestemmingsplangebied ook ander broedvogels voor. Zo zijn Rode lijst soorten te verwachten van kleinschalige agrarische landschappen, zoals Patrijs, Geelgors en Veldleeuwrik. In de bosschages zullen ook struweelvogels voorkomen.

Das

Er bevindt zich een belopen dassenburcht in het bos langs de N281 op het Nederlandse deel van het bedrijventerrein in aanleg. Op circa 500 meter ten zuidoosten hiervan – het Duitse deel van het bedrijventerrein - zijn verse prenten aangetroffen van de Das. Op basis van de huidige waarnemingen is de status van de burcht en de omvang van het leefgebied niet duidelijk. Het ligt in de lijn der verwachting dat het noordelijke deel van het grensoverschrijdende bedrijventerrein - dat in landbouwkundig gebruik is - en de oostelijke rand waar natuurcompensatie heeft plaatsgevonden, in gebruik is als leefgebied van de Das. Dit vraagt om nader veldonderzoek.

Hamster

Het is bekend dat Hamsters voorkwamen in het plangebied van Avantis. Deze soort is met succes gecompenseerd in het aangrenzende akkergebied op Duits grondgebied. Zoals aangegeven heeft het noordelijke deel van het bedrijventerrein nog een agrarisch karakter. Hier zijn echter geen Hamsters te verwachten, omdat doelbewust teelt wordt voorgeschreven en toegepast dat ongeschikt is als leefgebied van de Hamster (geen graanteelt). Daarmee wordt vestiging van deze beschermde soort vanuit de hamsterreservaten uit Duitsland voorkomen.

Vleermuizen

De bosstrook langs de snelweg Heerlen-Aken en N281 wordt naar alle waarschijnlijkheid in gebruik door vleermuizen om te foerageren en migreren. De laanbomen langs de nieuwe wegen op het bedrijventerrein Avantis hebben nog onvoldoende omvang om een belangrijke functie te vervullen voor vleermuizen. In de toekomst is dat mogelijk wel het geval.

Amfibieën

De waterbuffer op de noordelijke grens van het gerealiseerde deel van het bedrijventerrein bevat permanent water. De oever- en watervegetatie hebben zich hier goed ontwikkeld. Gelet op de aanwezige biotopen zal hier rekening moeten worden gehouden met de aanwezigheid van beschermde amfibieën. Na de voortplantingsperiode (voorjaar) zoeken diverse soorten het land op. Het is bekend dat bos en struweel wordt gebruikt om te overwinteren. In de fasering van de aanlegwerkzaamheden zal hier rekening mee moeten worden gehouden. Dit geldt in ieder geval voor de Rugstreeppad die als pionier soort heel snel kale met zand opgespoten terreinen weet te koloniseren.

Planten en reptielen

In de bloemrijke graslanden op het toekomstige wegtracé (noordelijke deel) en de parkzone (zuidwestelijke deel) kunnen beschermde planten groeien. Aangezien de graslanden grotendeels gemaaid waren, hebben we dit niet goed kunnen controleren. Deze bloemrijke graslanden hebben een uitgesproken schraal karakter. Op basis hiervan zal ook rekening moeten worden gehouden met de levendbarende hagedis, die matig beschermd is in het kader van Flora- en faunawet. Dit vraagt om nader veldonderzoek.

Mogelijke effecten op beschermde planten en dieren

In bestemmingsplangebied komen mogelijk diverse dier- en plantensoorten voor die beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet. Om de mogelijke effecten van de nog geplande ruimtelijke ontwikkelingen te kunnen bepalen zijn de relevante natuurwaarden in onderstaande tabel ingedeeld naar landschappelijke eenheden. Daarnaast is aangegeven welke beschermingsstatus aan deze natuurwaarden is verbonden, voor zover daadwerkelijk aanwezig. Tenslotte zijn de mogelijke conflicten (overtredingen) in het kader van de Flora- en faunawet in beeld gebracht.

Locatie en landschappelijke kenmerken	Relevante soorten en beschermingsstatus Flora- en faunawet (FFW)	Mogelijke effecten Avantis (Nederlandse deel)	Mogelijke conflicten Flora- en faunawet
Voedselrijk loofbos langs N281	Dassenburcht aanwezig. De Das staat op tabel 3 van de FFW en is strikt beschermd. Dit geldt ook voor de burcht en het primaire leefgebied (cirkel van 500 meter rondom de burcht).	Het bos blijft binnen de plannen behouden.	Geen directe wettelijke overtredingen te verwachten met betrekking tot de Dassenburcht.
	Het valt te verwachten dat in het bos een Buizerd broedt. Het nest van deze soort is jaar rond beschermd binnen FFW.	Het bos blijft binnen de plannen behouden.	Geen directe wettelijke overtredingen te verwachten met betrekking tot broedvogels met jaar rond beschermde nesten
Agrarisch gebied (toekomstig bedrijventerrein)	Foerageergebied van de Das (tabel 3 FFW). Het gebied van 500 tot 1500 meter rondom de Dassenburcht bij N281 is beschermd (artikel 11 FFW). Gelet op de waarneming van prenten, mag er van uit worden gegaan dat zowel het Nederlandse als Duitse deel van het agrarisch gebied leefgebied is voor de Das.	Een groot deel van het foerageergebied van de Das zal op termijn verdwijnen. De geplande groene verbindingen zullen er wel voor zorgen dat de Das naar het Duitse grondgebied (bedrijventerrein Avantis en aangrenzende agrarisch gebied met kruidenrijke akkers als compensatie voor de Hamster). Volledige exploitatie zal mogelijk leiden tot het verdwijnen van de Das uit het plangebied	Mogelijke overtreding van art. 11 van de FFW indien de Das niet kan worden behouden. Nader onderzoek is nodig om de huidige status van de burcht en het leefgebied vast te stellen en daarmee de eventuele wettelijke overtreding.
	Leefgebied van broedvogels van kleinschalige agrarische gebieden, zoals Geelgors, patrijs en Veldleeuwerik. De vogels zijn beschermd binnen de FFW. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten ook beschermd.	Bij de aanleg van bedrijventerreinen in het broedseizoen, kunnen nesten verloren gaan en broedvogels worden verstoord. Door de aanleg- en bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen te plannen (periode 15 maart – 15 juli) kunnen negatieve effecten worden voorkomen	Mogelijk overtreding van art. 10 en 11 FFW. Door de aanleg- en bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen te plannen (periode 15 maart – 15 juli) kan overtreding worden voorkomen.
Bosstrook langs de snelweg Heerlen-Aken en N281	Waarschijnlijk in gebruik door vleermuizen om te foerageren en migreren. Deze landschappelijke structuren – of beter de functionaliteit - zijn daarmee strikt beschermd binnen FFW (art. 11 FFW)	De bosstrook blijft binnen de plannen behouden.	Geen directe wettelijke overtredingen te verwachten met betrekking tot vleermuizen

Waterbuffer tussen noordelijke en zuidelijke deel bedrijventerrein	De buffer bevat permanent water en goede dekking in de vorm van struweel. Deze locatie kan beschermde amfibieën (padden, kikkers en salamanders) herbergen	De huidige waterbuffer blijft binnen de plannen gespaard. Vooralsnog zal geen bos en struweel verdwijnen in de directe omgeving.	Geen directe wettelijke overtredingen te verwachten met betrekking tot amfibieën in de waterbuffer.
Alle nog uit te geven bedrijventerrein	De Rugstreeppad is als pionier soort heel snel kale met zand opgespoten terreinen weet te koloniseren. Deze soort is strikt beschermd (tabel 3 FFW).	Indien de werkterreinen niet worden afgeschermd met amfibieën doek, kan de rugstreeppad onopzettelijk worden gedood.	Mogelijk overtreding van art. 9 FFW. Met behulp van mitigatie (amfibieën doek) is overtreding te voorkomen.
Bloemrijke graslanden op het toekomstige wegtracé (noordelijke deel) en de parkzone (zuidwestelijke deel)	Hier kunnen beschermde planten groeien en de Levendbarende hagedis voorkomen (tabel 2 FFW).	Beschermde planten en leefgebied van levendbarende hagedis kan verdwijnen. Binnen het pangebied blijft voldoende groengebied over om deze soorten zonodig te verplaatsen. Daarmee kan de gunstige staat van instandhouding afdoende worden gegarandeerd.	Mogelijke overtreding van art. 8, 9 en 11 van de FFW.. Nader onderzoek is nodig naar de mogelijke aanwezigheid van betreffende soorten en de mogelijkheid om effecten te mitigeren (alternatief groeiplaatsen en/of leefgebied)

Geldigheid huidige ontheffing Flora- en faunawet voor toekomstige ontwikkelingen

De bestemmingsplanherziening is dusdanig beperkt dat dit niet leidt tot extra aantasting van beschermde planten en dieren (Flora- en faunawet). Bij de verdere invulling van het bedrijventerrein is echter wel kans op negatieve effecten op (mogelijk) aanwezige beschermde soorten, die zich nieuwe hebben gevestigd in het gebied of hier zijn achtergebleven. Daarmee kan de Flora- en faunawet worden overtreden. De huidige ontheffing voor de Flora- en faunawet heeft hier niet in voorzien, omdat die gericht zich op de compensatie van leefgebied van de Hamster en andere akkersoorten overtreding buiten het Avantis-terrein. Daarnaast is de geldigheidstermijn van de ontheffing verstreken.

Uit bovenstaande effectenanalyse blijkt dat de verdere invulling van het bedrijventerrein niet tot overtreding hoeft te leiden van de Flora- en faunawet. Met uitzondering van de Das zijn voor alle soorten mitigerende maatregelen mogelijk met betrekking tot de ingrepen, waarmee overtreding van de flora- en faunawet kan worden voorkomen. Voor de Das is het noodzakelijk om eerst nader onderzoek uit te voeren naar de status van de burcht en het belang van het bedrijventerrein als leefgebied. Zodra een duidelijker beeld is op het voorkomen van deze soort, is het wenselijk om in overleg te treden met het Bevoegd gezag van de Flora- en faunawet (Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I). In het kader van Avantis is met de realisatie van natuurcompensatie waarschijnlijk voldoende leefgebied gecompenseerd voor deze soort. Een en ander zal echter wel geregeld moeten worden door middel van een nieuwe ontheffingsprocedure. In onze ogen is er echter voldoende zicht op het verkrijgen van een ontheffing voor de Flora- en faunawet.

Bijlage 1 - Wettelijk kader Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (2003) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. In de Flora- en faunawet zijn de soortbeschermingsbepalingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

Verbodsbepalingen

De algemene verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hieronder genoemd.

Verbodsbepalingen flora- en faunawet

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk van de Minister van LNV vrijstelling te krijgen voor ruimtelijke ontwikkelingen. Sinds 23 februari 2005 is een nieuw vrijstellingenbesluit in werking in de vorm van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Hierin zijn de beschermde soorten in vier categorieën onderverdeeld. Afhankelijk van de categorie waarin een bepaalde soort valt, is een ontheffing (of Verklaring van geen bedenkingen in het kader van de Omgevingsvergunning) noodzakelijk of kan een vrijstelling gelden. Hieronder worden de regels per categorie besproken.

Algemene soorten tabel 1

Voor een aantal algemeen voorkomende beschermde planten en dieren geldt sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling van de in artikel 8 tot en met 12 genoemde verboden handelingen bij ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. De betreffende categorie soorten staan vermeld in tabel 1 van de Flora- en faunawet. De algemene zorgplicht (artikel 2) geldt wel.

Het komt er kortweg op neer dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren (dus ook onbeschermde) en hun leefomgeving.

Zwaar beschermde soorten tabel 3

Het zwaarste beschermingsregime geldt voor soorten genoemd in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor de door het ministerie van LNV per Algemene Maatregel van Bestuur (bijlage 1 AMvB artikel 75) aangewezen soorten. De betreffende categorie soorten staan vermeld in tabel 3 van de Flora- en faunawet. Ontheffing hiervoor kan alleen onder de volgende voorwaarden:

- De werkzaamheden mogen het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen, én
- Er is geen alternatief voor de activiteit, én
- De activiteit past binnen één van de in de wet genoemde belangen¹, én
- Wanneer het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van onder meer ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, moeten de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat sprake is van ‘zorgvuldig handelen’.

Overige soorten tabel 2

Voor deze categorie geldt een vrijstelling wanneer wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. In de overige gevallen is voor het overtreden van verbodsbepalingen een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet vereist. Het Ministerie van LNV toetst ontheffingsaanvragen aan een aantal voorwaarden. De ingreep mag geen effect hebben op de ‘gunstige staat van instandhouding’ van de soort en verboden handelingen dienen in beginsel zoveel mogelijk te worden voorkomen. Het kan nodig zijn om mitigerende (verzachtende) en compenserende maatregelen te nemen om aan deze voorwaarden te voldoen.

Broedvogels artikel 11

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt er voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- Er geen andere bevredigende oplossing is.
- Er tevens sprake is van één van de volgende belangen.
- Bescherming van flora en fauna.
- Veiligheid van luchtverkeer.
- Volksgezondheid en openbare veiligheid.

Dit betekent dat voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen (overtreding verbodsbepaling artikel 11 van de Flora- en faunawet) slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing kan worden verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan is aan het bovenstaande. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen.

¹ Onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie, bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid, dwingende redenen van openbaar belang, voorkomen ernstige schade eigendommen, belangrijke overlast dieren, werkzaamheden bestendig beheer en onderhoud landbouw en bosbouw, bestendig gebruik, uitvoering in kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Het laatstgenoemde belang is komen te vervallen door uitspraken door RvS in de zaak Park Brederode van 13 mei 2009.

In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vallen. Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde “vaste rust- of verblijfplaats”. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen, en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

Categorie	Type verblijfplaats broedvogel
1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde Omgevingscheck². Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Vleermuizen artikel 11

Ook voor vleermuizen (alle tabel 3 Flora- en faunawet) geldt dat vaste verblijfplaatsen zwaar beschermd zijn conform artikel 11. Niet alleen de vaste verblijfplaatsen (kolonies) van vleermuizen zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet, maar ook de vaste vliegroutes en foerageergebieden. Voor het al dan niet overtreden van verbodsbepaling artikel 11 van de Flora- en faunawet (verbod op het beschadigen of vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen) moet dan ook het effect op het totale functioneren van het leefgebied worden beoordeeld in de natuurtoets.

² Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.